

Denumirea măsurii - Afaceri rurale non-agricole
CODUL Măsurii - M10/6A

Tipul măsurii: INVESTIȚII
 SERVICII
 SPRIJIN FORFETAR

1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

Sectorul non-agricol din teritoriul GAL DT este insuficient dezvoltat, existând necesitatea îmbunătățirii serviciilor pentru populație prestate de către operatori privați. Responsabilitatea socială a mediului de afaceri este redusă, existând un număr redus de firme în domeniul non-agricol în teritoriu, cu un număr mic de angajați. Astfel, activitățile economice au un aport financiar mic la bugetele locale, mult sub potențialul teritoriului. Lipsa serviciilor pentru populație reprezintă un inconvenient pentru locuitorii din teritoriul GAL DT, aceștia fiind nevoiți să parcurgă distanțe considerabile pentru a obține produsele sau serviciile care le sunt necesare, pe care le găsesc cel mai adesea doar în mediul urban. Serviciile pentru populație prioritare pentru îmbunătățirea calității vieții locuitorilor din teritoriul GAL DT vizează domeniul medical și cel al meșteșugurilor. Infrastructura medicală de pe teritoriul GAL DT este deficitară. În anul 2011 erau înregistrate un număr de 16 cabinete medicale de familie, 2 cabinete stomatologice și 6 farmacii. Personalul medical era compus din 6 medici, 14 medici de familie, 4 stomatologi, 4 farmaciști și 20 de persoane personal sanitar mediu. Personalul și dotările existente sunt insuficiente pentru a satisface nevoile locuitorilor, mai ales ale celor din satele aparținătoare comunelor GAL. O nevoie stringentă sesizată de către locuitorii din comunele GAL o reprezintă insuficiența serviciilor de medicină dentară prestate la nivelul teritoriului. Satele săsești din zona Târnava Mare/Dealurile Târnavelor erau renumite până în secolul XX pentru organizarea lor socială și profesională. Locuitorii erau organizați în vecinătăți, iar diverșii meșteșugari (olari, cojocari, dogari, tâmplari, țesătorie și broderie, zugrăvitencuitori, fierari, etc) erau organizați în bresle. Centralizarea decizională administrativă a ultimelor decenii ale secolului trecut, pierderea valorilor sociale prin migrarea sașilor și promovarea media aflate în opoziție cu aceste modele sociale au condus la pierderea meșteșugurilor tradiționale și implicit au lăsat un gol de servicii pentru populație. Lipsa micilor ateliere meșteșugărești influențează în mod negativ calitatea vieții locuitorilor din teritoriul GAL DT. De aceea există necesitatea încurajării unei dezvoltări durabile a afacerilor mici, a modelelor de business/antreprenoriat local care respectă și valorifică resursele naturale și antropice, care respectă modul de viață tradițional al locuitorilor zonei și le îmbunătățește calitatea vieții. Turismul este una din cele trei mari priorități de dezvoltare a zonei, deficitar mai ales în ce privește serviciile/activitățile de agrement. Implementarea acestei măsuri este necesară pentru stimularea mediului de afaceri din teritoriul LEADER GAL Dealurile Târnavelor prin susținerea financiară a întreprinzătorilor care realizează activități neagricole pentru prima dată (start-up în baza unui plan de afaceri). Măsura contribuie la diversificarea economiei locale, la creșterea veniturilor populației și a numărului de micro-întreprinderi și întreprinderi

mici în sectorul neagricol, dezvoltarea serviciilor și crearea de locuri de muncă în teritoriul LEADER GAL DT precum și la menținerea și dezvoltarea activităților meșteșugărești tradiționale. **Măsura contribuie la obiectivele de dezvoltare rurală prevăzute la Art. 4 din Reg. (EU) nr. 1305/2013 iii) Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea locurilor de muncă.**

Obiectiv(e) specific(e) al(e) măsurii 10/6A:

- „Creșterea atractivității investiționale durabile microregionale și recreaționale”
- „Conservarea și valorificarea durabilă a resurselor naturale și culturale microregionale”
- „Dezvoltarea rețelelor (sistemelor eco-sociale) microregionale pentru creșterea echitabilă social a calității vieții populației”

Măsura contribuie la prioritățile prevăzute la Art. 5 din Reg. (EU) nr. 1305/2013: P6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale. **Măsura corespunde obiectivelor art. 19 din Reg. (EU) nr. 1305/2013**, sprijinul fiind acordat pentru investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole. **Măsura contribuie la domeniul de intervenție 6A „Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă”.** Scopul sprijinului acordat prin această măsură este de a stimula mediul de afaceri din domeniul non-agricol din teritoriul GAL DT contribuind astfel la creșterea numărului de activități non-agricole existente, care să conducă la crearea de locuri de muncă, creșterea veniturilor populației din GAL DT și reducerea diferențelor dintre mediul rural și cel urban.

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (EU) nr. 1305/2013 de protecție a mediului și de atenuare a schimbărilor climatice și de adaptare la acestea. Măsura sprijină facilitarea furnizării și a utilizării surselor regenerabile de energie, a subproduselor, a deșeurilor și rezidurilor și a altor materii prime nealimentare, în scopul bioeconomiei. Vor fi prioritizate investițiile care prevăd dotarea cu echipamente de producere a energiei regenerabile și/sau pentru ameliorarea gestionării apelor. Totodată măsura este **inovativă** prin încurajarea unui dezvoltări durabile a afacerilor mici, care respectă și valorifică resursele naturale și antropice, care respectă modul de viață tradițional al locuitorilor din teritoriu și le îmbunătățește calitatea vieții.

Complementaritatea cu alte măsuri din cadrul SDL: Măsura 09/6A nu este complementară cu alte măsuri din SDL.

Sinerгия cu alte măsuri din cadrul SDL: Măsura 10/6A este sinergică Măsurilor: 06/6B - Investiții în infrastructura socială, M07/6B - Conservarea și promovarea patrimoniului cultural, M08/6B - Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor pentru populație și M09/6A - Turism-sector privat din SDL. Toate aceste măsuri contribuie la îndeplinirea priorității 6 -Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și dezvoltării economice în zonele rurale.

2. Valoarea adăugată a măsurii : rezidă din impactul generat de aceasta la nivelul teritoriului GAL DT. În cadrul acestei măsuri se va acorda sprijin pentru facilitarea diversificării prin înființarea și dezvoltarea microîntreprinderilor și întreprinderilor mici în sectorul non-agricol din teritoriul GAL DT, în vederea unei dezvoltări economice durabile, creării de locuri de muncă și reducerii sărăciei. Sprijinul va viza crearea de noi activități non-agricole, în special pentru fermierii de mici dimensiuni sau membrii familiilor lor și în general pentru micii întreprinzători din teritoriul GAL DT. Având în vedere necesitatea integrării domeniilor non-agricole cu activități ce vizează domeniul social vor fi prioritizate la finanțare unitățile protejate. În același

timp, dezvoltarea insuficientă în zonă a serviciilor medicale (umane și veterinare) face necesară și utilă prioritizarea acestor sectoare la finanțare. Totodată, specificul cultural local impune dezvoltarea de activități meșteșugărești care vor fi de asemenea prioritizate. Crearea de ateliere meșteșugărești poate contribui și la dezvoltarea domeniului turistic, existând posibilitatea includerii acestor ateliere tradiționale în circuite turistice și promovarea produselor tradiționale locale și chiar să contribuie la păstrarea peisajului cultural local (inclusiv arhitectural).

3. Trimiteri la alte acte legislative

Legislație europeană: Legislația europeană aplicabilă din Ghidul solicitantului pentru participarea la selecția Strategiilor de Dezvoltare Locală; *Regulamentul (UE) nr. 1305/2013*; *Regulamentul (UE) nr. 1303/2013*; *Recomandarea 2003/361/CE din 6 mai 2003* privind definirea micro-întreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii; *Regulamentul (UE) nr. 1407/2013* al Comisiei privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, ajutoarele de minimis;

Legislație națională: Legislația națională aplicabilă din Ghidul solicitantului pentru participarea la selecția Strategiilor de Dezvoltare Locală; *Legea nr. 10/1995* privind calitatea în construcții, cu modificările și completările ulterioare; *Legea nr. 50/1991* privind autorizarea lucrărilor de construcții; *OUG nr. 34 din 19.04.2006* privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii; *Hotărâre nr. 28 din 9 ianuarie 2008* privind aprobarea conținutului-cadru al documentației tehnico-economice aferente investițiilor publice, precum și a structurii și metodologiei de elaborare a devizului general pentru obiective de investiții și lucrări de intervenții; *OUG nr. 44/2008* privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale cu modificările și completările ulterioare; *OUG nr. 142/2008* privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național; *Legea nr. 31/1990* privind societățile comerciale; *OUG nr. 6/2011* pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii debutanți în afaceri, cu modificările și completările ulterioare; *Legea nr. 448/2006*, cu modificările și completările ulterioare, privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

Beneficiari direcți:

- Fermieri sau membrii ai unei gospodării agricole din teritoriul GAL DT, care își desfășoară activitatea prin înființarea unei activități non-agricole pentru prima dată, în spațiul rural. Persoanele fizice neautorizate nu sunt eligibile.
- Micro-întreprinderi și întreprinderi mici existente din teritoriul GAL DT, care își propun activități non-agricole, pe care pe care nu le-au mai efectuat până la data aplicării pentru sprijin
- Micro-întreprinderi și întreprinderi mici noi, înființate în anul depunerii aplicației de finanțare sau cu o vechime de maxim 3 ani fiscali, care nu au desfășurat activități până în momentul depunerii acesteia (start-ups).

Beneficiari indirecți: Populația din teritoriul GAL Dealurile Tîrnavelor, autorități publice locale, societatea civilă

5. Tip de sprijin

Sprijinul va fi acordat sub formă de sumă forfetară pentru finanțarea activităților neagricole în teritoriul GAL DT, pe baza unui plan de afaceri.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Acțiuni eligibile: toate acțiunile propuse prin planul de afaceri, inclusiv capital de lucru și capitalizarea întreprinderii și activitățile relevante pentru implementarea corectă a planului de afaceri aprobat, pot fi eligibile, indiferent de natura acestora.

- Dotare spații pentru desfășurarea de activități non -agricole de producție sau de activități meșteșugărești, în vederea comercializării
- Dotare spații pentru furnizarea de servicii, inclusiv punct gastronomic local
- Achiziția de echipamente și utilaje necesare implementării Planul de afaceri
- Utilizarea energiei din surse regenerabile pentru desfășurarea propriei activități, ca parte integrantă a proiectului
- Investiții în active necorporale necesare desfășurării activităților din Planul de afaceri
- Acțiuni generale ocazionate de proiect, conform art. 45 , alin. (2) lit. (c) din Reg. UE 1305/2013

Acțiuni neeligibile: achiziția de imobile (teren, construcții), achiziționarea de utilaje și echipamente agricole aferente activității de prestare de servicii agricole, în conformitate cu Clasificarea Activităților din Economia Națională, precum și producerea și comercializarea produselor din Anexa I din Tratat; Închirierea de mașini, utilaje, instalații și echipamente, achiziționarea de echipamente de către companii care efectuează lucrări cum ar fi mașini specializate etc.; achiziție echipamente second hand;

7. Condiții de eligibilitate

Pentru a fi eligibile, toate cheltuielile aferente implementării proiectelor Măsurii 10/6A Afaceri rurale non-agricole trebuie să fie efectuate pe teritoriul GAL Dealurile Tîrnavelor

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul trebuie să fie înregistrat și să își desfășoare activitatea propusă prin proiect în teritoriul GAL DT
- Solicitantul trebuie să prezinte un plan de afaceri pentru desfășurarea activităților neagricole
- Viabilitatea economică a investiției este demonstrată în documentația tehnico-economică;
- Întreprinderea nu trebuie să fie în dificultate, în conformitate cu Liniile directe privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor în dificultate;
- Solicitantul trebuie să dovedească dreptul de proprietate asupra imobilului (teren, construcție, după caz) pe care urmează să realizeze investiția sau dreptul de folosință pe o perioadă de cel puțin 10 ani de la data depunerii proiectului;
- Solicitantul respectă regula ajutorului de minimis, așa cum este ea definită de R1407/2013;
- Includerea în planul de afaceri a obținerii de venituri din producția comercializată și/sau serviciul prestat
- În cazul proiectelor cu construcții-montaj, angajamentul că arhitectul angajat al GAL va fi consultat încă din faza de inițiere a documentației
- Implementarea planului de afaceri trebuie să înceapă în cel mult 9 luni de la data deciziei de acordare a sprijinului.
- Finalizarea implementării planului de afaceri și solicitarea celei de-a doua tranșe de plată se va face în maximum 18 luni de la data semnării deciziei de finanțare de către solicitant

Înainte de solicitarea celei de-a doua tranșe de plată, solicitantul face dovada desfășurării activităților comerciale prin producția comercializată sau prin serviciul prestat, în procent de minim 10 % din valoarea primei tranșe de plată (cerința va fi verificată în momentul finalizării implementării planului de afaceri);

8. Criterii de selecție

- diversificarea activității agricole a fermierilor/membrilor gospodăriei agricole către activități non-agricole
- proiectul prevede dotarea cu echipamente de producere a energiei regenerabile și/sau pentru ameliorarea gestionării apelor în scopul desfășurării activității non-agricole din planul de afaceri;
- proiectul include acțiuni inovative. (ex. dotarea cu mijloace TIC, tehnici de construcție/materiale utilizate, metode de prezentare a informației, soluții tehnologice implementate, plan de comunicare și promovare a afacerii etc.);
- proiectul prevede crearea de locuri de muncă;
- prioritizarea sectoarelor cu potențial de creștere în teritoriul GAL Dealurile Târnavelor: turism - puncte gastronomice locale, meșteșuguri, industrii creative, servicii pentru populație, servicii medicale, sanitar-veterinare
- stimularea activităților turistice în sensul prioritizării proiectelor care includ activități turistice de agrement care nu dăunează ariei protejate în care se desfășoară
- proiectul include utilizarea durabilă a resurselor naturale din teritoriul GAL SDT (ex. lemnul pentru ateliere de tâmplărie);
- investiția poate fi vizitată la finalul implementării (ca exemplu de bună practică);

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Elementele care au contribuit la stabilirea cuantumului sprijinului și la aplicarea intensității sunt: bugetul SDL GAL DT, prevederile REg. 1305/2013

Cuantumul sprijinului este de 20.000 euro/proiect. Nu există sume intermediare.

Sprijinul se va acorda în 2 tranșe, astfel:

- 90 % din cuantumul sprijinului la semnarea deciziei de finanțare;
- 10 % din cuantumul sprijinului se va acorda cu condiția implementării corecte a planului de afaceri.

Dosarul cererii de plată pentru a doua tranșă se va depune de către beneficiar după îndeplinirea tuturor obiectivelor din Planul de afaceri.

10. Indicatori de monitorizare

- populația netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite: 5.000
- număr de locuri de muncă nou create: 7
- număr afaceri rurale non-agricole sprijinite: 3